

in 6. Et hoc titulo interdum coguntur religiosi per præcepta suorum Prælatorum ad suscipiendum munus Parochorum apud Indos, quia jam illud ministerium ex dispensatione Pontificum talibus religionibus appropriatum est. Episcopale autem beneficium vel seculare dici potest, vel certe eandem habet cum illo rationem, quia extra ministerium regulare est, ut dixi, et Prælati religionis illius acceptationem præcipere non potest. (Vide Ludovic. Lopez, d. e. 56.)

CAPUT XI.

CUI PARENDUM SIT EX VI VOTI OBEDIENTIÆ RELIGIOSÆ.

1. Cum obedientia sit virtus quæ ad alterum suo modo ordinatur, in objecto suo, seu materia, aliquo modo includit personam cui obedientia præstanda est, et ideo votum obedientiæ eandem includit virtute; quapropter, ut materia et obligatio hujus voti, prout in religione fit, exacte explicetur, necesse est aliquid attingere de persona cui ex vi illius obediendum est; nam, sicut relatio non potest satis cognosci sine termino, ita neque hæc obedientia sine tali persona.

2. *Votum obedientiæ solum homini, seu Deo per hominem præcipienti, parendum obligat.* — Primum ergo statuendum est, ex vi hujus voti tantum homini parendum esse, seu Deo per hominem præcipienti. Itaque votum hoc non obligat ad obediendum Deo præcipienti per seipsum, neque etiam si præciperet per Angelum, vel quovis alio extraordinario modo. Probatur primo ex forma emittendi hoc votum, quæ solet esse: *Promitto tibi Præposito generali, et successoribus tuis, obedientiam; vel: Promitto in hac religione obedientiam secundum talem regulam*, vel alio simili modo, ut in superioribus visum est. Nec refert si quis dicat frequenter dici: *Voveo*, aut *Promitto Deo, et tibi*, nam, ut sæpe dixi, illi duo dativi casus sub diverso respectu ponuntur: Deus enim est persona cui fit votum, Prælati autem ponitur ut persona cui vice Dei obediendum est ex voto; ita enim intellexerunt et interpretati sunt hanc obedientiam omnes institutores religionum, eademque est intentio profitentium illam. Secundo, idem patet ex fine hujus voti, qui est ut homo per hominem dirigatur in his quæ ad perfectionem pertinent, ut docet D. Thom. 2. 2, q. 186, artic. 5, ad hoc propositum adducens sententiam quintæ

Synodi, quæ refertur in cap. *Hoc nequaquam*, 7, q. 1: *Monachorum vita subjectionis habet verbum et disciplinatus*. Item, cum status religiosus sit regulariter in humana communitate, ut subsistere et conservari possit, necessaria est obedientia ad hominem. Denique, ut homo obligetur obedire Deo per se præcipienti, non est necessarium votum, nam Deo ratione suæ connaturalis potestatis obedientia debetur; hoc autem fit de obedientia supererogationis, id est, de his rebus quæ secluso voto non caderent sub obligationem, ut D. Thomas supra, ad 1, docet, et ob hanc etiam causam debet esse ad hominem, seu per hominem. Unde fit, votum hoc non obligare ad obediendum Deo præcipienti per legem naturalem, vel per legem divinam positivam; unde nec peccatum religiosi contra has leges habet peculiarem malitiam ex circumstantia voti obedientiæ, nec ob eam causam necesse est tale votum in confessione explicare, in quo omnes Doctores consentire videntur saltem per taciturnitatem, quia nullus eorum oppositum dixit, nec talem circumstantiam explicavit. Et hoc etiam confirmat assertionem positivam, quam de Angelis probare necesse non est, quia est res per se nota; imo Angeli sua auctoritate nihil homini præcipere possunt, sed solum intimare præceptum Dei. Idemque est de hominibus beatis. Intelligatur ergo assertio de homine viatore; sub homine tamen proportionatam hominis congregationem comprehendimus.

3. *Votum obedientiæ solum obligat obedire homini, cui religiosus se tradidit.* — Dico secundo: hoc votum non obligat ad obediendum cuilibet homini, sed illi, cui religiosus voluntarie se tradidit. Itaque ex vi hujus voti non tenetur religiosus obedire Ecclesiæ, aut Prælati ejus, ut tales sunt, seu præcipientibus ex vi solius jurisdictionis, quam a Christo habent mediate, vel immediate. Cujus signum a posteriori esse potest, quia religiosus faciens contra præceptum Ecclesiæ, frangendo jejunium, verbi gratia, vel omittendo sacrum in die festo, non peccat gravius ex circumstantia voti obedientiæ, ita ut faciat sacrilegium contra votum; nec etiam eo titulo talem conditionem personæ in confessione explicare necesse est. A priori ratio est, quia religiosus non vovet obedientiam secundum præcepta Ecclesiæ, nec vovet obedientiam alias necessariam, sed voluntarie superadditam, quod solum ad perfectionem necessarium erat, ut D. Thomas supra notavit. Atque eadem ratione

non pertinet ad hoc votum obedientia parenti carnali debita, etiam quatenus in persona religiosi manere potest; quia illa non fundatur in traditione voluntaria, sed in naturali vinculo; et ideo licet per se ex naturali lege necessaria sit, non cadit sub promissione, vel intentione sic voventium. Præterea, licet fingamus religiosum professum alias esse servum, seu mancipium, qui domino obedire tenetur, illa obedientia non pertinet ad hoc votum, nec votum hoc respicit illum dominum, quia ejus dominium non fundatur in hac voluntaria traditione, sed regulariter magis coacta est illa subjectio, quam voluntaria; vel, licet fingamus ortam esse ex voluntaria traditione, tamen et illa traditio est longe diversæ rationis, quia non est religiosa, sed contractus mere humanus, et est valde extrinseca et accidentaria ad hoc obedientiæ votum. Unde etiamsi contingat conjungi simul in eadem persona religiosa, non pertinet per se ad perfectionem; et ideo votum obedientiæ ad illam non extenditur, sed supponitur observanda, quantum ex lege justitiæ necessarium est, supposito pacto.

4. *Difficultas, cui potius parendum, quando multis debetur obedientia aliis titulis præter votum.* — Hinc autem oriuntur quæstiones, quæ a Doctoribus tractari solent, quando contingit religiosum habere plures, quibus aliis titulis, præter votum, obedientiam debeat, an præferre debeat cæteris Prælatum cui per votum se obligaverat, quando non potest simul omnibus satisfacere; ut quando religiosus est filius familias, an plus debeat obedire Prælati quam parenti, vel, si sit servus, plus Prælati quam domino, vel si non sit exemptus, an plus Prælati quam Episcopo, ut Episcopus est. De quibus videri potest D. Thom. in 2, d. 48, dub. ultim., circa litteram; Sylvest., verb. *Obedientia*, q. 10; Angel., verb. *Obedientia*, num. 10, et verb. *Religiosus*, num. 32; ex quibus regula hæc generalis, et cum proportionem applicanda sumitur, in his omnibus eventibus, unumquemque esse præferendum in eo quod ad illum pertinet. Advertit enim D. Thomas duobus modis posse multis debere obedientiam: primo enim perfecta subordinatione eorum inter se, quia nimirum potestas unius ab alio manat, vel omnino pendet, et tunc nulla est difficultas, quia semper major superior præferendus est, quia minor comparatione illius nullam habet potestatem; hæc enim ratione nemo potest obligari præcepto hominis contra præceptum Dei, nec præcepto

gubernatoris contra præceptum regis. Secundo modo possunt plures habere potestatem præcipiendi eidem personæ sine subordinatione, vel dependentia, sed diversis titulis, quasi disparatis, et tunc necesse est aliquem ordinem servare, ne oriatur perplexitas et confusio; necesse est ergo ut habeant inter se divisas jurisdictiones, vel materias distributas, ut unusquisque in sua sphaera præferatur. Quod si simul præcipere contingat quæ simul fieri non possunt, oportebit ex materia et circumstantiis discernere, ad quem eorum in tali opportunitate pertineat præcipere, ut ille præferatur. Ut autem hæc generalis doctrina ad præsentem materiam applicetur, supponere oportet votum obedientiæ solum obligare in his, quæ licita sunt; si ergo contingat, præceptum ejus, qui in virtute hujus voti potest præcipere, opponi præcepto alterius alio diverso titulo præcipientis, considerandum est an præceptum Prælati, etiam supposito tali statu personæ, et occurrentibus talibus circumstantiis, sit contra proprium jus alterius præcipientis; nam si ita sit, non obligabit votum, quia nemo potest promittere aliquid contra jus alterius; si autem non sit contra jus alterius, quia vel jam cessavit, vel non extenditur ad talem materiam, tunc Prælati, cui ex voto obedientiæ debetur, præferendus est.

5. *Plus obediendum spirituali, quam carnali parenti.* — *Plus obediendum domino, quam Prælati.* — *Item Episcopo.* — Hæc ergo ratione, religiosus plus obedit spirituali parenti quam carnali, quia jus parentis carnalis cessavit per traditionem in religione Deo factam. An vero in aliquo casu propter parentis necessitatem præferendus sit pater carnalis spirituali, superius disputando de ingressu religionis tractatum est, et in præsentem neutrum refert; quia, licet daremus in aliquo casu subveniendum esse parenti carnali, etiam prætermissis præcepto Prælati religionis, id non erit propter præceptum ipsius parentis, sed immediate propter divinum ac naturale præceptum, ideoque in hac comparatione generalis regula assignari potest, obediendum esse spirituali Prælati, ad quem votum obligat. In alia vero comparatione de servitute, et obedientia religiosa, etiam vidimus professionem religiosam non auferre justam servitutem, et ideo, quamdiu dominus præcipit ea, ad quæ habet jus ex vi sui domini, non potest impediri per obedientiam Prælati, quia jam esset injusta. In aliis vero, quæ vel ad bonum animi spectant, vel servituti alteri debite non re-

pugnant, Prælato ex voto obediendum est. Idem cum proportionem censent dicti auctores de comparatione inter Episcopum et Prælatum quoad religiosos non exemptos; nam in exemptis nulla est comparatio, quia per professionem desinunt esse sub Episcopo, et loco illius suum proprium Prælatum habent. De non exemptis autem D. Thomas ait, quoad disciplinam ecclesiasticam debere Episcopum præferri; quoad regularem vero, Prælatum suum. Et prior quidem pars certissima est, quia quoad eam materiam Episcopus retinet jurisdictionem suam, a quo non potuit religiosus eximi sua voluntate, quantumcumque obedientiam alteri promittat, et ideo exemptio nunquam fit ex vi voti, sed per privilegium Summi Pontificis. De altera vero parte est mihi difficultas, quam statim tractabo.

6. *Votum obedientie obligat ad parendum omnibus Prælati religionis, servato ordine inter illos.* — Tertio ergo dicendum est, votum obedientie obligare ad obediendum omnibus Prælati religionis respective. Sensus est, unumquemque obligari respectu Prælatorum illius religionis cui se tradidit; quia vero in eadem religione sunt multi Prælati, unumquemque religiosum obligari ad omnes, sub quibus constitutus est, servato respectu et ordine inter eos. Habent enim illi inter se subordinationem, quia eorum potestas, si proprie loquamur, una tantum est, idemque fundamentum, scilicet votum et professionem, habet, et ideo non est in multis, nisi cum ordine ac dependentia, alias sequeretur confusio et perplexitas; et ideo obedientia etiam et subiectio non æqualiter respicit omnes, sed respective, ita ut major semper minori præferatur. Quæ omnia facile probantur; nam quod hoc votum obliget ad omnes hos Prælatos, constat tum ex ipsa forma voti, in qua interdum hoc expresse ponitur, *promitto* (scilicet) *tibi, et locum tuum tenenti, vel successoribus tuis*; et idem est, si fiat promissio obediendi sub hac regula, vel secundum talem regulam; tum etiam quia in omnibus illis est eadem potestas; unde, licet materialiter sint plures, formaliter sunt quasi unus. Quod autem hæc obligatio ad plures sit cum dicto respectu, patet, tum quia obligatio ad alterum accommodatur potestati alterius; tum etiam quia alias non esset recta, neque ordinata obedientia.

7. *Difficultas, an præceptum superioris Prælati præferendum sit inferioris contrario.* — *Duplex potestas in Prælato.* — Dubitari autem

potest circa hanc partem, an quoties superior et inferior Prælati religionis contraria præcipiunt, votum obedientie ad superiorem obliget, omisso inferiori. In quo affirmans resolutio clara est, sed quia plura continere potest, adverte ex superius dictis duplicem esse in Prælato religionis potestatem, jurisdictionis et dominationis; et de utraque verum esse inferiorem dependere a superiore, ita ut contra ejus mandatum præcipere non possit, quanquam ex diverso principio; jurisdictionis enim manat a Summo Pontifice in ipsam religionem; datur autem ordinate, et ideo non confertur nisi inferioribus Prælati mediis superioribus, vel certe dependentibus ab illis. Unde fit ut superiores possint restringere jurisdictionem inferiorum; et quamvis recte id faciant, quia rationabilem causam spectent, tamen etiam absque causa id faciant, factum tenet, quia pendet ab ejus absoluta voluntate; et ideo quotiescumque Prælati superior restringit jurisdictionem inferioris, vel revocat præceptum ejus, cessat obligatio voti obedientie respectu inferioris. Quoties autem superior Prælati præcipit contrarium, satis revocat inferioris Prælati præceptum. Eo vel maxime quod jurisdictionis inferioris et ex natura rei, et ex intentione dantis limitata est, ut non se extendat contra jurisdictionem ejusdem superioris. Denique illius præceptum jam est de re illicita; nam cum sit causa inferior, non potest impedire efficacitatem superioris; obligat ergo præceptum superioris, non obstante conatu inferioris. Ergo contrarium illius præcepti jam est malum, quia prohibitum; ergo contrarium præceptum inferioris jam est de re illicita. Oportet autem observare ut sit vera contrarietas, nam interdum habet inferior Prælati potestatem dispensandi in lege, seu præcepto superioris, vel interpretandi in tali opportunitate non obligare, et tunc licet materialiter videatur contrarium præcipere, revera non est contrarietas, et tunc ejus præcepto obediendum est. Quomodo recte dixit Cajet. 2. 2, q. 104, a. 5, religiosum non teneri obedire Prælato contra regulam præcipienti, nisi in eo casu, in quo ipse potest in regula dispensare. At vero potestas dominativa manat ab ipsomet religioso voluntarie se tradente, et promittente obedientiam, et ideo dependentia et subordinatio Prælatorum, quoad hanc potestatem, ex modo traditionis et promissionis sumenda est; non est autem intentio religiosi tradere se, aut promittere obedientiam multis dominis, ut multi

sunt, sed uni, vel ut sunt unum. Et ideo illa etiam potestas dominativa, prout est in multis, semper est cum proportionem ad unum, ita ut inferior, comparatione superioris, non censeatur habere dominium, quod primo et per se est in tota religione, cui primario fit illa traditio; ab ipsa autem religione communicatur, vel supremo ejus Prælato, ut per illum aliis communicetur, vel immediate singulis Prælati cum dependentia eorum inter se, juxta varias diversarum religionum consuetudines. In quibus etiam observare oportet aliquando etiam concedi potestatem aliquam proximo Prælato, quæ juxta statutum alieujus religionis non potest auferri vel immutari a superiori Prælato; tamen hoc ideo est, quia potestas superior utrique ita constituit, et limitavit potestatem superioris, ut quoad eam partem revera non maneat superior; atque ita formaliter verum est obedientie votum semper obligare ad superiorem Prælatum, prætermisso inferiore, si inter se opponantur.

8. *Objectio.* — *Responsio.* — Dices, si hoc nascitur ex intentione voti, potuisse ex ejusdem intentione aliter fieri. Respondetur non potuisse, quia hæc intentio necessaria est ex natura rei, neque aliter posse votum obligare, quia nemo potest duobus dominis servire, utique ut duo sunt, cum repugnantia, vel sine subordinatione ipsorum inter se. Quocirca, etiamsi extra religionem quis velit obedientiam multis promittere æque primo sine aliqua subordinatione vel alternatione eorum inter se, non posset id facere, quia esset repugnantia in tali obligatione, nisi alteruter eorum esset præferendus, vel per anticipationem præcipiendo, vel per alternationem, vel in diversis materiis, aut alio simili modo.

9. *Difficultas secunda: an hæc subordinatio circa obedientiam sit etiam respectu summi Pontificis.* — Secundo dubitari potest circa eandem partem, an hæc subordinatio circa obedientiam ascendat usque ad Summum Pontificem. In quo si sola jurisdictionis ecclesiastica et ejus efficacia spectetur, non est dubium quin præceptum Pontificis præferendum sit, si supponatur verum præceptum, et cadens in materiam illi subjectam. Duo ergo sunt quæ dubitari possunt: unum est, an votum obedientie religiosæ respiciat Summum Pontificem, non minus quam proprios, et (ut sic dicam) intrinsecos Prælatos religionis. Aliud est, an Pontifex possit præcipere religioso, non solum ut Christiano aut clerico,

sed etiam ut religioso, id est, non solum in his quæ pertinent ad communem statum Ecclesiæ laicorum vel clericorum, sed etiam in his quæ spectant ad statum regularem. Ratio autem utriusque dubii est, quia nec ex intrinseca ratione voti obedientie, nec ex speciali intentione sic voventium hoc votum ordinatur ad Summum Pontificem; ergo nullo modo. Prior pars constat, quia potest quispiam facere votum obediendi Petro, vel Paulo soli, et non alteri homini, etiam Summo Pontifici, ex vi voti; hoc enim ex objecto non est illicitum, nec repugnans honestati voti; ergo ex parte ejus non repugnat ita fieri; quod autem fiat hoc vel illo modo, voluntarium est; ergo etiam ex intentione voventis potest ita fieri, sicut in servitute civili potest quis tradere se in servum privati hominis, vel communitatis, et non regis. Unde patet altera pars antecedentis, quia in religionibus (generatim loquendo, et abstrahendo ab specialibus institutis) solum fit traditio ipsi religioni, et promissio obedientie propriis Prælati ejus; nec venit in mentem voventium se devovere Summo Pontifici; igitur ex vi voti non specialiter obligantur illo. Quod si ita est, sequitur e contrario non habere Summum Pontificem specialem potestatem præcipiendi religionis, magis quam aliis fidelibus laicis vel ecclesiasticis, quia non subduntur illi, nisi subiectione necessaria ex jure divino proveniente, quæ non est major in illis quam in aliis. Unde ulterius sequitur non posse illis præcipere in his quæ pertinent ad specialem vitam regularem, quia illa talia sunt, ut præcipi non possint, nisi ex virtute voti obedientie, et ideo secularibus fidelibus præcipi non possunt. Sequitur denique, in his quæ Pontifex potest religioso præcipere, quamvis teneatur ei obedire ex generali virtute obedientie, non tamen ex speciali obedientie voto; ita ut religiosus, transgrediens præceptum Pontificis, non propterea censendus sit suum votum obedientie frangere, sicut non frangit illud transgrediendo alia Ecclesiæ præcepta.

10. In contrarium autem est, quia, juxta communem doctrinam Theologorum, Pontifex habet potestatem irritandi vota religiosorum, ut supra vidimus; potestas autem irritandi non est ex vi solius jurisdictionis, alias haberet eam Pontifex in cæteros fideles; ergo est ex vi specialis potestatis, quam Pontifex habet in religiosos; ergo habet illam ab ipsis religionis, tum quia non potest habere aliud principium, quia non habet illam immediate a

Deo, cum non habeat ex vi Pontificatus; ergo ab homine; ergo ab ipsomet religioso, quia nullus alius excogitari potest; tum etiam quia illa potestas non est jurisdictionis, ut ostensum est; ergo est dominativa, de novo acquisita per voluntariam subjectionem alterius; ergo ab ipso manat; ergo mediante professione et voto obedientiae collata est; ergo votum obedientiae religiosae respicit Summum Pontificem, tanquam supremum Prælatum uniuscujusque religionis. Unde fit consequens ipsum posse præcipere in quacumque religione, non solum ratione jurisdictionis, sed etiam ratione potestatis dominativæ, et consequenter posse præcipere in virtute voti obedientiae, et in quacumque materia, etiam specialiter pertinente ad disciplinam regularem. Ac denique sequitur religiosum ex vi sui voti obedientiae obligari ad obediendum Pontifici, ita ut ea ratione specialiter sit sacrilegus, si Pontifici inobediens sit.

11. *Papa potest præcipere religiosis, ut cæteri illorum Prælati, ex vi jurisdictionis.*—Hæc posterior doctrina verior est, et magis pia, non est tamen æque certa quoad omnia quæ includit, indigetque nonnulla declaratione. Imprimis ergo certum existimo, habere Pontificem potestatem præcipiendi religiosis in quacumque materia capaci præcepti, respectu illorum, atque adeo in omni materia, in qua omnes Prælati religionis possunt eis præcipere; unde fit ut ipsi teneantur ei obedire, etiam circa dispositionem vitæ regularis. Ita docet expresse D. Thomas, in 2, in ultimo dubio ejus, et consentiunt Doctores asserentes Pontificem non minus esse ordinarium Prælatum, quam sit Generalis, et esse principalem, quod sentiunt Cajet., q. 88, art. 12, § *Ad secundum*, q. 15; Sol., lib. 7 de Justitia, q. 3, a. 1; et Navar., in Summa, c. 12, n. 76; et sumitur ex Bonavent., in Apologia pauperum, quarta responsione, particula 2, art. 1, qui tamen de sua religione in particulari loquitur; tamen idem est usus et observantia, quoad hoc, omnium religionum. Estque hoc per se valde consentaneum rationi, ut ordo hierarchicus in Ecclesia exacte, et maxime in religionibus servetur. Unde D. Thomas supra non reducit hanc potestatem ad voluntariam subjectionem, sed ad supremam Pontificis jurisdictionem: *Ejus* (inquit) *potestas est quoddam Ecclesie fundamentum, ut patet Matth. 16; et ideo in omnibus magis tenemur obedire Papæ, quam Episcopis, vel Archiepiscopis; et Abbati, plusquam monachis sine ulla*

distinctione. In quibus verbis aperte sentit D. Thomas non pendere hoc ex intentione religiosorum voventium, quia oritur ex potestate a Christo concessa. Unde etiam fit non posse religionem in Ecclesia institui, quin in ea habeat Summus Pontifex majorem potestatem, quam quilibet alius Prælatum ejusdem religionis ad præcipiendum, in omni materia sine distinctione, ut dicit D. Thomas, id est, tam pertinente ad statum ecclesiasticum quam ad statum regularem. Hæc autem potestas sic explicata non potest esse nisi potestas jurisdictionis, ut recte probant rationes in principio factæ. Et ideo explicare oportet, quomodo ex vi solius jurisdictionis possit Pontifex præcipere in his quæ præcise pertinent ad regularem vitam, cum materia illa consilii potius et supererogationis esse videatur.

12. Dicendum autem est imprimis, ad Pontificem pertinere modum et regulam religiosæ vitæ approbare, et consequenter illam mutare, vel in ea dispensare; nam totum hoc pertinet ad convenientem modum pascendi oves Christi; hic ergo est unus modus, quo potest Pontifex disponere in his quæ pertinent ad vitam regularem. Deinde, quamvis regularis vita absolute sit consilii, tamen, supposito statu ejus, est necessitatis, et ideo conveniens observantia, seu dispositio, in his quæ ad illam pertinent, valde necessaria est ad salutem eorum, qui talem statum professi sunt, ac proinde hujusmodi cura primo ac principaliter pertinere debet ad eum, cui totius gregis Christi principalis cura demandata est; hic ergo titulus sufficiens est ut possit Pontifex præcipere in quacumque religione, tam in generali, quam in particulari, quidquid ad bonum vel omnium, vel singulorum pertineat præcipere, dummodo nec supra regulam sit, nec sit in destructionem, sed in ædificationem. Atque ita explicata hæc potestas, licet ad illam necessario præsupponi debeat voluntaria professio religiosi status, tamen formaliter ac per se non oritur ex ipsa professione, sed est necessaria conditio, tanquam applicatio seu dispositio materiæ circa quam; sicut etiam specialis subjectio, quam habet clericus ad Episcopum vel Pontificem, supponit voluntariam susceptionem clericalem, ut conditionem necessariam, non ut radicem potestatis, quæ est in superiore. Denique, sistendo intra limites hujus potestatis et subjectionis, verum est non teneri religiosum formaliter ex voto obedientiae ad obediendum Pontifici, sed ex necessaria subjectione, quam, suppo-

sito suo statu, ad illum habet ratione jurisdictionis suæ. Sicut clericus tenetur obedire Episcopo ratione status, etiam secluso speciali voto obedientiae.

13. *An Papa habeat potestatem dominativam ex voto obedientiae ortam.*—*Pontifex potest præcipere et obligare religiosos ex vi voti obedientiae.*—Declarandum vero superest an, præter potestatem jurisdictionis, habeat Pontifex potestatem dominativam, ortam ex voto obedientiae religiosæ. In quo dubio auctores citati affirmant, et specialiter Soto explicat, Pontificem esse peculiarem Prælatum religiosorum: *Est enim* (inquit) *sicut generalis magister, et sicut Provincialis, et sicut Prior.* Unde intulit alius modernus, Emmanuel Roder., t. 1 Quæstion. reg., q. 22, a. 6, certo esse credendum omnes religiosos ex æquo teneri Summo Pontifici obedire in suis observantiis regularibus, ac si se ei speciali voto obedientiae consecrassent. Nullum vero afferunt hujus rei fundamentum, sed id supponunt, ut inde inferant in Pontifice potestatem irritandi vota religiosorum. Verumtamen, licet certum sit Pontificem esse primum Prælatum religiosorum (sic enim etiam loquitur Cajetanus) quoad jurisdictionem, ut a nobis explicatam, tamen inde non satis inferitur quod votum obedientiae illi fiat, ut argumenta prius facta videntur ostendere. Nec videtur necessarium admittere in Pontifice majorem potestatem irritandi vel tollendi vota religiosorum, quam ex prædicta jurisdictione oriatur, quia per illam potest illa vota auferre, si judicaverit ita expedire ad majus bonum spirituale illorum, vel ad suæ regulæ faciliorem observationem; quæ potestas satis est: unde neque in ipso usu videtur usurpari major. Nihilominus veram existimo prædictam sententiam. Fundari autem potest primo in intentione religiosorum voventium; intendunt enim promittere obedientiam omnibus Prælati, a quibus juxta regularem disciplinam regi possunt; inter quos primum locum tenet Pontifex, ut ostensum est; intendunt autem illam promittere cum debita subordinatione quam ordo prælationis postulat, et ideo primario etiam illam promittunt Summo Pontifici. Secundo fundari potest in voluntate ipsiusmet Summi Pontificis, quia ita approbat unamquamque religionem, ut eam sub cura sua et patrocinio specialiter suscipiat; unde ipse est qui traditionem et vota religiosorum principaliter accipit, et ideo vult sibi principaliter fieri traditionem, et promissionem obedientiæ; ergo

quamvis hoc non exprimitur specialiter in ipso voto, ita nihilominus intelligendum est. Tertio, quia cum tota potestas Prælatorum pendeat a Summo Pontifice, non esset conveniens ordo, ut religiosi magis obligarentur ex voto ad obediendum aliis Prælati, quam Summo Pontifici. Unde ad rationes in contrarium respondetur, quidquid sit de simplici voto obedientiæ extra statum religiosum facto, de quo supra dictum est, in religione non fieri hoc votum, nisi hoc modo, et intentione, quam non oportet esse in singulis religiosis ita expressam, sed satis est ut in ipso instituto religionis contineatur, cui generatim accommodatur intentio voventis.

14. *Difficultas tertia: an Episcopi possint præcipere ex vi voti obedientiæ religiosis non exemptis.*—Hinc vero nascitur tertium dubium, an idem dicendum sit respectu Episcoporum, quoad religiosos eis immediate subiectos, et non exemptos, quales olim erant fere omnes religiosi, et nunc sunt aliqui, præsertim feminæ. Multi enim absolute negant, quod sentit Angelus, verb. *Obedientiæ*, n. 20, ubi quærens an religiosus non exemptus teneatur magis obedire Episcopo quam suo Prælato, negando simpliciter respondet, et idem sentit Sylvester, verb. *Obedientiæ*, q. 10, licet utatur distinctione, quod in his, quæ pertinent ad disciplinam ecclesiasticam, plus tenetur religiosus Episcopo, non vero in his quæ spectant ad disciplinam regularem. Quam distinctionem sumpsit ex D. Thoma, in fin., 2 sent., ubi supra, qui in hoc plane constituit differentiam inter Papam et Episcopum, et ideo dixit Papam esse præferendum sine distinctione, Episcopum autem cum prædicta distinctione. Sentit ergo Episcopum non posse præcipere religioso in his quæ pertinent ad disciplinam regularem; nam si posset, ejus præceptum esset præferendum præcepto Abbatis, etiam in illa materia, quod D. Thomas negat. Unde consequenter fit, religiosum ex voto obedientiæ non subdi Episcopo, etiamsi alioqui a sua jurisdictione exemptus non sit, quia si votum illi fieret, etiam in disciplina regulari religiosus subjiceretur Episcopo, quia illa est propria materia voti obedientiæ. Potestque hoc confirmari, quia si Episcopus esset Prælatum ordinarius religiosorum, eo modo quo Prior vel provincialis, etc., posset sibi subditos ordinare invito Abbate, sicut potest Provincialis eis facultatem dare invito rectore; consequens autem est contra jura, dist. 58, per totam.